

Warszawa, 12 kwietnia 2023

Minister Przemysław Czarnek
Ministerstwo Edukacji i Nauki
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Dotyczy: Punktacji czasopism Ministerstwa Edukacji i Nauki

Szanowny Panie Ministrze,

Punkty za publikacje, czyli tzw. punkty ministerialne, wykorzystywane są aktualnie do ewaluacji instytucji naukowych. Z tego też powodu używane są w wielu instytucjach do dalszego podziału środków finansowych. Jest wiele przykładów wskazujących na to, że punkty te przyznawane są nieadekwatnie do rangi czasopism. Wynika to m.in. z tego, że punkty wielu czasopism są punktami uśrednionymi, wynikającymi z rozbieżnych ocen przyznanych im przez zespoły reprezentujące różne dyscypliny nauki lub tego, że należą do kilku grup jednorodnych, w których są inaczej sklasyfikowane. Ponadto nie ma jasnej procedury uaktualniania punktów czasopism, których pozycja w rankingu czasopism zmienia się w czasie.

W związku z tym Polskie Towarzystwo Fizyczne (PTF) proponuje odejście od sterowania ręcznego i przyjęcie ogólnie zrozumiałych zasad przyznawania punktów czasopismom naukowym wynikających z ich rankingu w bazach Web of Science i Scopus.

Poniżej przedstawiamy ogólny schemat klasyfikacji i punktowania czasopism, który może być zastosowany np. w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych:

1. Dostępne i ogólnie akceptowane bazy danych dotyczące czasopism to Web of Science, która w ramach Journal Citation Reports (JCR) posługuje się czynnikiem wpływu IF (Impact Factor) oraz Scopus, na bazie której obliczane są punkty SJR (Scimago Journal Ranking). Obie bazy danych klasyfikują czasopisma w tzw. kwartylach: Q1, Q2, Q3 i Q4.
2. Ze względu na duży zakres przypisywanych do czasopism punktów IF albo SJR, do przypisania punktów czasopismom zostanie wykorzystany podział czasopism na kwartyle.
3. Jeśli ze względu na stabilność punktacji utrzymamy aktualnie istniejącą skalę punktową 20, 40, 70, 100, 140 i 200, czasopismom można przyznać punkty w następujący sposób:
200 pkt uzyskuje np. 20% najwyższej ocenionych czasopism znajdujących się w Q1 tej samej grupy jednorodnej w jednej albo drugiej bazie danych,

Prof. dr hab. Teresa Rząca-Urban
ul. Pasteura 5, pok. 4.56, 02-093 Warszawa
tel. +48 22 553 28 56, prezes@ptf.net.pl
www.ptf.net.pl

140 pkt pozostałe 80% Q1 z obu baz danych,

100 pkt Q2 z obu baz danych,

70 pkt Q3 z obu baz danych,

40 pkt pierwsze 50% Q4 z obu baz danych,

20 pkt pozostałe 50% Q4 z obu baz danych.

4. Jako zasadę należy przyjąć, że czasopismu przypisuje się maksymalną liczbę punktów, wynikającą z jego rankingu w bazach Web of Science i Scopus.

5. Punkty ministerialne powinny być uaktualniane corocznie na podstawie aktualnych baz danych JCR i Scopus. Publikacji, która została wysłana do druku w roku wcześniejszym niż rok jej ukazania się, przyporządkowuje się najwyższą liczbę punktów uzyskaną w tych latach.

6. Jeżeli w okresie objętym ewaluacją nowo wprowadzone czasopisma zostaną ujęte w bazach danych JCR lub Scopus, czasopismom tym przypisuje się od początku okresu ewaluacyjnego punkty ministerialne wynikające z ich początkowej pozycji w tych bazach danych.

7. Dla zachowania spójności systemu nie należy robić wyjątków przy przydzielaniu punktów czasopismom wydawanym przez wydawnictwa drapieżne. Za to MEiN, NCN, NCBiR, inne agencje oraz instytucje naukowe mogą prowadzić własną politykę naukową i nie wyrażać zgody na ponoszenie opłat z funduszy publicznych za druk w takich czasopismach.

8. PTF uważa, że MEiN w ramach promocji polskich czasopism powinno prowadzić politykę wydawniczą i naukową, związaną ze zwiększaniem punktów za czasopisma naukowe wydawane w Polsce, a w szczególności może zachować aktualną punktację tych czasopism.

Zgodnie z przedstawionymi zasadami, zastosowanie obydwu baz danych do oceny np. prestiżowych czasopism fizycznych takich np. jak: Physical Review A, Physical Review B, Physical Review C, Physical Review D, Physical Review E pozwala na przypisanie im po 140 pkt, a Physical Review Letters i Physical Review X po 200 pkt. Aktualnie, nie wiadomo z jakich powodów, Physical Review A ma tylko 100 pkt. Physical Review Research, gdy pojawi na liście JCR lub Scopus, tzn. gdy zostanie mu przypisany IF lub SJR, będzie oceniony według notowań, czyli zapewne otrzyma 140 pkt. Cenione czasopismo Physica A otrzyma 140 pkt, podczas gdy aktualnie ma tylko 70 pkt.

Polskie Towarzystwo Fizyczne chciałoby zwrócić uwagę na to, że punktowa ocena jednostek naukowych nie jest w świecie powszechnie akceptowaną formą oceny ich osiągnięć naukowych. Dlatego też należy dążyć do zreformowania sposobu ewaluacji jednostek naukowych poprzez większe uwzględnienie w ich ocenie oceny eksperckiej. Jest to

Polskie Towarzystwo Fizyczne
Prezes

w szczególności możliwe w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych. Prawie wszystkie publikacje w tej dziedzinie ukazują się w języku angielskim a niezależni eksperci dostępni są także za granicą. Możliwa jest zatem kompleksowa ocena ekspercka osiągnięć instytucji naukowych oraz ich wpływu na rozwój nauki światowej.

Z poważaniem,

Prof. dr hab. Teresa Rząca-Urban, Prezes PTF

Prof. dr hab. Teresa Rząca-Urban
ul. Pasteura 5, pok. 4.56, 02-093 Warszawa
tel. +48 22 553 28 56, prezes@ptf.net.pl
www.ptf.net.pl